

BORSSZEM JANKÓ

ALAPITOTTA : CSICSERI BORS

SZERKESZTIK: MOLNÁR JENŐ és BÉR DEZSÓ

Előfizetési ár: Egész évre 40 korona. Fél-
évre 20 korona. Negyedévre 10 kor.
Egyes szám ára 80 fillér

Telefon: Felelős szerkesztő 33-24. Művé-
szeti szerkesztő 61-86. Kiadóhivatal 138-05.
Megjelenik minden vasárnap

Szerkesztőség:
Károly király-út 4

Kiadóhivatal:
József - tér 13

Elég volt!

Őszi fény

Soha még ily gyönyörű őszt!
Mindent arany napfény füröszt,
Erdőt, mezőt és dombokat,
Sárgállón hulló lombokat,
Égen futamló felleget
S a szívet rejtő melleket.

Melengess, fény, szelid, remény,
Istentől irott költemény,
Melynek dagadó dallamán
— Mintha a himnuszt hallanám —
Száll jobb jövőnek vigasza
S bús bujdosót úgy hív haza:

— Jertek, száműzött emberek!
Az anyaföld már szendereg,
Rá nemsoká lágy hó havaz,
De tél után kél új tavasz,
Új élet, új hit, új erő,
Békés boldogságot nyerő.

— Jertek, száműzött emberek!
Vér és könny többé nem pereg,
Jaj nem sikolt, vész nem üvölt,
Elült a szél már, nem süvölt
S az ég kigömbölyült ivén
Fény csillog, békés őszi fény.

— Jertek, száműzött emberek!
A hervadó mező, berek,
Szívetek' úgy öleli át,
Mint haldokló anya fiát,
Ki messzi útról érkezett,
S megbocsájtja, mit vétkezett.

Igy énekel az őszi fény,
S visszhang kél a népek szívéen;
Két ellenes szem összenéz,
Harag, bosszúvágy elenyész
S kardját elejtve csendesen,
Öleli egymást könnyesen.

A Borsszem Jankó parlamentje

Kedves kollégáknak, a Déli Hirlapnak az a jó ötlete támadt, hogy a szünetelő magyar parlament tagjait megkérdezi az időszerű nagy kérdésekről. Mi sem maradtunk azonban vesztig és ugyanakkor megrendeztük a Borsszem Jankó parlamentjét. A csőtül érkezett kitünő beszédekből csak pár soros kivonatot közlünk. Ime:

...Mindazonáltal sajnálattal látván, miszerint ezen jelenlegi helyzetben való tájékoztatás mikéntje iránt nehézségek merülven föl, nézetem és meggyőződésemmel rendíthetetlen azon irányban halad, amely irányban a nemzet megvalósíthatja azon célokat, amely célokat helyeseknek vélek fölismerni. *Gróf Apponyi Albert*

Ollan időket élünk, méllen tisztelt uraim, hogy még a saját magunk nyilatkozatait is a legnagyobb gyanakodással kell fogadnunk. Igenis. *Wekerle Sándor*

Többé nincs lehetetlenség! Andrássyval egy nézetem vagyok. *Gróf Tisza István*

Tisza István a legnagyobb magyar. Olyan jóban vagyunk, hogy tegnap fölpróbáltam az ezredek uniiformisát. Azért mégis én vagyok fessebb benne.

Gróf Andrássy Gyula

Dühös vagyok arra a Wilsonra. Mért nem csinált egy tizenkilencedik pontot Tisza földarabolásáról?

Gróf Károlyi Mihály

Addig nem lesz béke Magyarországon, míg a Terézváros nem kapja meg az önrendelkezési jogot és az önálló külügyi képviselőket.

Vázsonyi Vilmos

Olyan sok okos embert látok a magyar politikában, hogy inkább hallgatok.

Lukács László

Mondja kérem, kedves Borsszem Jankó, ön sem súlyra méri a politikusokat?

Gróf Hadik János

Minden bajunknak az az oka, hogy a grófok nem jutnak szóhoz szegény hazánkban.

Gróf Esterházy Mór

A magyar katona hősiesszen harcolt és megvédte ősei földjét. Tiltakozom a latifundumok fölosztása és Lengyelország megcsönkítése ellen.

Gróf Zselenski Róbert

Mért nyeltük le a békát?

Borsszem Jankó

(Összegyűjtötte: — r — ó)

Jaj, mi lesz Boszniával?

Kedves Borsszem Jankó! Kérem, ez nem tréfadolog. Már féleve borongok ezen a problémán. Igényt formálnak rá a horvátok, szerbek, magyarok, osztrákok, bosnyákok, hercegcok, martalócok, paiócok, a keleti p. u. előtt sétáló késesek, nem szóiva a szandzsákokról, a hátzsákokról s a Spitz Jacquesokról. A horvátok egy része külön szabort akar Stadler érsek királysága alatt, a bosnyák „Napredak“ Skerlecet akarja a muzulmán koronával a belgrádi trónra ültetni, a nem egyesült szerbek egyesíteni akarják a Dungserszky-dinasztiával, Pasics át akarja Szarajevót tolni Nisbe, Károlyi szeretné Wekerlét Sligovica székhellyel kisüstön megfőzni, Wekerle három szlapon megyéért visszaadja a Bjelasica-Planinát az okkupációs igérvény-sorsjegyekkel, a dalmátok pedig — mint a „Ne Rabi Zahoda“ tegnapi száma közli — hajlandók egy mázsa szilvalekvárért megváltani a bosnyák kmeteket. Legújabb értesülésünk szerinti már nem szabad Bosznia: egy ismert budapesti hadimillomos, aki pusztán radirgummikon egy milliárdot keresett a háborúban, kilépett eddigi prezerváltóságából és ötszázmillió cipősarkot ajánlott föl a közös pénzügyminiszternek a bosnyák királyságért (nem tetsző árú visszavétele!). Bogami, mit mond mindehhez Sarkotics?

Prognózis

— Mit hiszel, mit fog mondani a német események után Wekerle Magyarország demokratizálásáról?

— Mit hiszek? A felét.

A fölosztott Magyarország

Wilson: Fölosztottunk már minden dunai hatalmat, csak Magyarország van még hátra. Mit csináljunk vele? Hogyan osszuk föl?

Lansing: Van egy jó ötletem, my president. Osszuk föl Magyarországot három részre. Az elsőt Apponyi grófnak adjuk Pozsony székhellyel, a másikat Andrássy grófnak Töketeresszel, a harmadikat Tisza grófnak Debrecennel.

Wilson: De van ám még egy negyedik gróf, az a hogyishivják, az a Károlyi.

Lansing: Nahát, adjuk neki Budapestet, de az ötödik, hatodik és hetedik kerület kivételével.

Wilson: Miért?

Lansing: Mert az a Vázsonyi Vilié.

A régi nóta

Garay rajza

— Marci, hát csakugyan béke lösz?
— Úgy ám! Mógén csak büdös paraszt löszünk.

Borsszem Jankó a színházban

Soronként – ingyen.

Ami nálunk színházak és egyéb műintézetek körül történik, azaz hogy pestiesen: végbemegy, az egyszerűen elképesztő. Nem mondjuk, hogy példátlan, — van példa rá, van, hogyne volna; a művelt Nyugaton, amelyet olyan hódoló, leboruló kritikátlansággal imádtunk mindig, ott van példa rá, hogy olyan dolgok történnek színházak körül, mint minálunk. De a művelt Nyugaton még sok egyéb is van, amit érdemes volna utánoznunk: miért nem tesszük? A jó isten a megmondhatója. Miért választjuk követendő példaképpen azt, ami rothadt?

A háború második esztendejében eszméltek rá a pesti színgazgatók, hogy a színház milyen jó üzlettellett. Akkor már voltak megtollasodott hadigazdagok, tegnap még senkik, akik a kávéházban hatosokat raktak tercekre, ma kocsin robogó, kiöltözködött, díszesen fölteremtettézt közéleti tényezők, akik mohón keresnek minden költsékezési alkalmat. Ezek sorában nem utolsó a színház, hát oda tódulnak-csödülnek, észre sem véve, hogy az árgusszemű direktorok — mert hiszen Árgus is egy nagy darab szarvasmarhára vigyázott — a helyárokat milyen vakmerően fölemelték. A színház, amely tegnapelőtti még szabadjegyekkel vattázott és tegnap a csőd szélén vélt állani, egyszerűen csak egyről panaszkodott: nincs elég befogadóképessége a nézőtérnek.

A mozi példájára a színház is megvette az ujságot. Irat a darabjairól, amit ő akar, sőt elírja, amit akar. Teheti, fizeti. De ami a mozinál, mint a komoly művészi becsvágy híján levő üzleti vállalkozásnál természetes, az az artisztikai velleitású színháznál, amely gögősen néz le a lepedőképek által gazdagodó mozira, amely a mozit nem ismeri el komoly versenytársnak, s amely titokban mégis irigyli és üzleti proceduráiban utánozza: mondom, az a színháznál méltatlan és nem becsületes dolog. A kommuniké-kritika a mozinak jogos üzleti fogása; de az a színház, amely ugyanígy tesz, lemondott arról, hogy művészeti szempontból komolyan vegyék. Jogsulatlan és kereken elutasítandó tehát az a kívánsága, hogy más elbírálás alá essék, mint a mozi. Már mint hogy a közönségnél essék más elbírálás alá. Mert az ujságban már egyazon szagos lepedő van húzva mind a kettőre. A soronként fizetett haszonlírek ellepik a Színház és Művészet rovatot, mint dudva a pázsitot és igazán szégyelleni való, amikor valamely komoly képzőművész egész élete munkájáról tizenöt cadogó sor húzódik meg közvetlenül a Lepke kapitány halhatatlanságáról írott, — mit? Dallott! Zengett! — íélhasáb tövén. Hanem, persze, a szegény képfaragó nem tud fizetni, a színgazgató meg annál vastagabbul. Ez a bodri veleje. Ha a bemutató előadásokról írott örökbecsű bírálatok nincsenek is megfizetve soronként, de az, hogy „a darab egyáltalán bírálva lesz”, az bizony megvan. A színház már régen évi átalányt fizet az ujságnak, aminek fejében aztán az ujság híven lenyomatja, amit a színház irodája neki kommuniké alakjában beküld. Ncm szabad változtatni a szövegén, akár csak a hirdetésén. Meg van fizetve. Hogy ez végső elemzésben nem a színház szégyene, az tiszta — de fizetetlen — sor.

Ezekről a trafikálásokról azonban a nagyközönség

neni tud. Ő kedvenc ujságjában naponként olvassa, milyen egetostromló, halhatatlan, olympusi remekmű a Bútorossy Hindár mester „Pechje volt a nadrágomnak” című vígjátékja, milyen überoffenbachi melódiabőség bugyborekol és csobogdál és sercentezik a „Mámi, avagy a nagyanya” című operettben, amelyet idegen észre után zenésített le valamelyik ifjú Mester, — és bedől és rohan és befizet a színházba. Aránylag igen kevesen veszik észre, hogy palit fogtak bennök. A legtöbb meg van győződve, hogy élvezett héttől tízig. Így az egész üzem kitünően működik és a színház élére rakja pénzét, a lapoknak fizetett sorpénzt pedig csekély üzemköltség címen könyveli el. Az állami színházak ebben ugyan elmaradnak a magánszínházak mögött, de serényen iparkodnak a nyomukban. A különbség csak annyi, hogy az állami színházak, nem fizetvén a kommunikékért, szerényebb keretekben táncoltatják a titkár pennáját, a magánszínházak pedig egész bálákat rendeznek.

Meg fogjuk kísértetni, hogy lehet-e még igazán pártatlan és tárgyilagos módon írni a budapesti színházi eseményekről. Tekintve, hogy ez a Borsszem Jankóban akar megcsinálódni, nem fog híján lenni a mi objektívitásunk egy kis csipős, esetleg groteszk mellékíznek. De legalább ingyen. Soronként nem koronájával, nem is ötven fillérével, még csak hatosával sem, hanem, mint mondtunk, egyenként és egészében és főleg soronként ingyen.

Darabom a Nemzetiben

(Egy híres író naplójából)

Mikor első darabomat, *A szamovár titka* című ötfelvonásos tragédiát befejeztem, határoztam el, hogy benyujtom a Nemzeti színháznak.

A portás gyanakvó szemmel mért végig.

— Első emelet jobbra!

Ugyanekkor azonban balkeze mutatóujjával megnyomott egy gombot. A gomb meguyomásakor az igazgatói irodában előugrott egy nagy tábla, melyen vastag betűkkel ez a felírás volt olvasható:

VIGYÁZAT, KEZDŐ DRÁMAIRÓ!

Így mire az irodába értem, az igazgató már elmenekült a vészkijáraton.

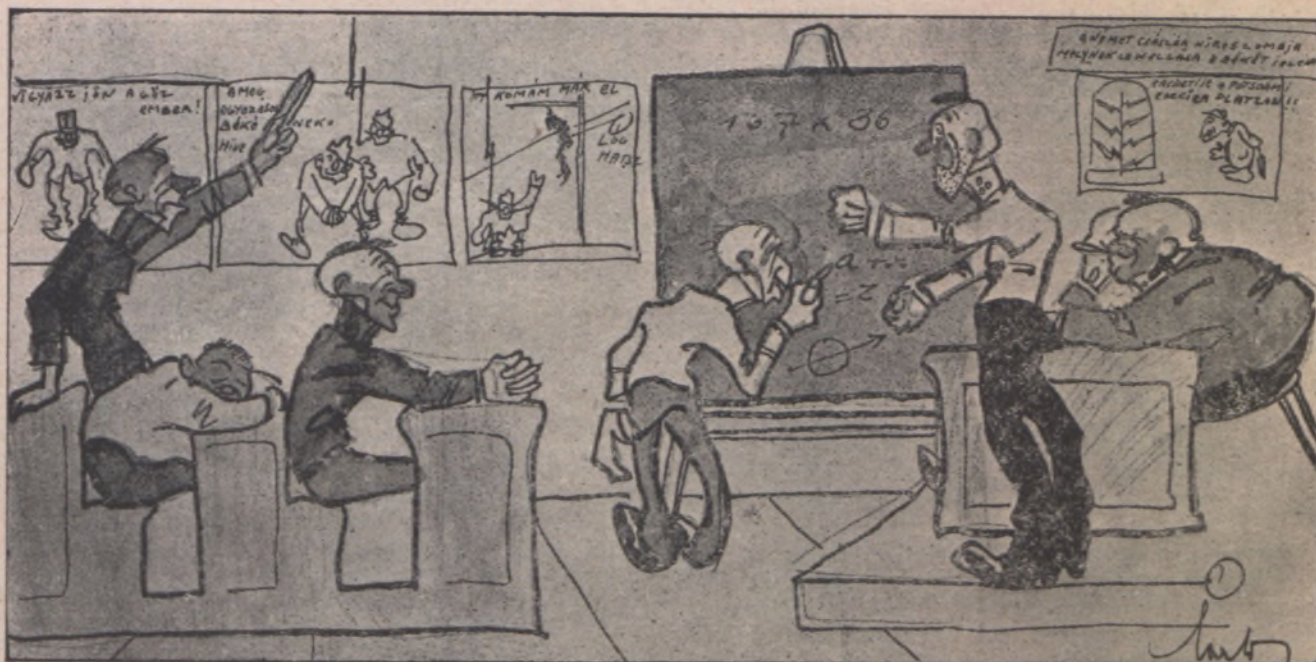
Megszégyenülten rohantam haza, sarokba vágtam *A szamovár titkát* és megesküdtem, hogy szakítok a drámaírással. Fölcsaptam kuplérónak.

Most már nem magam vittem föl *A szamovár titkát*, megkértem egy színészt, adja át ő az igazgatónak. A siker nem is maradt el. Nem olvasták ugyan el a darabomat, de kaptam egy szép levelet, hogy nagyon tehetős dolog a tragédiám, csupán háromfelvonásos vígjátékot kell csinálni belőle és akkor nagyon alkalmas lesz a — Vígyszínház számára.

A siker nem kábitott el, tovább dolgoztam szorgalmasan. Nemsokára színházi rovatvezetője lettem az Uj Közlönynek, megírtam, hogy a Nemzeti színház igazga-

A cím

Pártos rajza

— Krucifiksz! Hát maga azt se tudja, mi a címe egy hadvezérnek?
 — Jelentem alásson: Grác.!

tója lemond és sürgősen benyújtottam ismét A szamovár titkát. Most sem olvasták el ugyan, de kaptam egy csinos pénzeslevelet 3000 korona előleggel béelve. Ekkor már én is széjjel voltam béelve. Megkértem a kollégáimat, írják meg, hogy a Nemzeti elioagadta a darabomat.

Másnap kopogtattak az ajtómon és egy kövér, cvikkeres úr lépett be a szobámba. Azt hittem, Blau bácsi, a Triko-mulató igazgatója, holott a szerencse volt, csupán a direktor maszkjában. Fortuna, alias Blau úr alázatosan hajolt meg előttem.

— Olvastam, oh Mester, hogy egy nagyszerű tragédiát irt a Nemzetinek. Boldog lennék, ha nekem is írna valamit. Ön nagyszerű operettlibrettót tudna írni.

— Gondolja? — kérdeztem fölényesen.

— Oh, hogyne — igyekezett meggyőzni Blau bácsi s én nem tudtam neki ellentállni. Nagyon meggyőző érvei voltak, vadonatúj ezerkoronások.

A librettó borzasztó buta volt, tehát ugyanilyen óriási sikert aratott. Volt benne egy kuplé, egy pikáns kis betét, melyért majdnem megőrült a közönség. Ezt a kuplét a főkapitány a 29-ik előadáson betiltotta. Egyszerre híres ember lettem, a képeslapok leközltek a fényképemet, Blau bácsi a különböző sistersekkel versenyt táncolt örömeiben és térdén állva könyörgött, írjak még egy operettet.

Másnap valamennyi újság színházi rovatának élén a következő hír jelent meg: Kempelen Kelemen, a sikerdús fiatal szerző ötílvonásos tragédiát fejezett be, melyet a Nemzeti színház szerzett meg előadásra. Címe: A szamovár titka és még a szezon első felében sorra kerül.

Nem akartam hinni a szememnek. Sohsem gondoltam volna, hogy hazánk első színpadára nem egy jó darab vezet, hanem egy rossz kuplé. Most azonban már tudom. Azonnal meg is kezdtem új darabom előkészületeit. A klasszikus kuplét Nusi Tusi, a Hacacaré-mulató ünnepelet művésznője adja elő.

Lengyel István

A leleményes igazgató

Szerző. — Direktor úr megígérte, hogy ma este színpadra viszi a darabomat.

Igazgató. — Hát nem látta?

— Nem. Pedig ott voltam egész este.

— Persze, nem figyelt eléggé. A darab második felvonásában a főszereplő a hóna alatt egy kézirat-csomót vitt a színpadra. Az ön darabja volt.

Nem kell menekülni,

hölgyeim és uraim, Budapestet nem fenyegetik az ántánt csapatai. Ide nem merik betenni a lábukat se az angolok, se a franciák, se az olaszok, se az amerikaiak, de még a szerbek és a crnagorcok sem. Minden támadás ellen meg vagyunk védve, amíg ilyen színházaink vannak.

Uj csillag a magyar operett egén

(A Színházi Szemölcs közleménye)

Vödör Marcsának hívják azt a leirhatatlanul bájos és fülbemászó megjelenésű művésznőt, akit a Promenádszínház színpadán ismer meg legközelebb a főváros művészetért rajongó közönsége. Arca fenkölt szépségét csak csodálatos melegségű és tisztaságú hangja mulja fölül. Gyöngyöző aranyputak, csilingelő gyémántesgettyű, zengő kristályhárfa ez a bűvös hang, amely szíveket izzítón fog a holnapi bemutatón szétáradni a lelkesült közönség fölött. Külön meglepetés lesz a művésznő példátlanul tiszta és nemes szövegkiejtése is.

(Lapzártakor értesülünk, hogy Vödör Marcsát a „Szilasbácsi néma markolányosné” c. operett címszerepére szerződtették, ugyanis születése óta siket-néma.)

Lieber Kamerad!

— Na, Alter, jetzt kannst Du auch megenni die kefe. Csak das weiss ich nicht, weshalb kellett nekem eigentlich so rasch verschwinden von der Bühne der világ-historie, obzwar ich überhaupt keinen grösseren Bock gelöttem habe, als Du. Dein ergebenster Freund

Potiorek.

Hogy férnek el a zsidók?

— Mit gondol, vajjon be tudja-e fogadni Palesztina az egész zsidóságot?

Ezt kérdezte öfelsége a többi közt a bécsi főrabbitól. Őszintén szólva: én is ezt kérdeztem volna tőle. Pedig, higgyék el nekem, nem vagyok antiszemita. Hát persze, hogy is leszünk avval az önálló, zsidó állammal? Elférnek-e ott mind a zsidók? Mármarosmegyétől a Dobutcaig és Csikágótól Vladivosztokig? Nyugtalanító kérdés, tetszik tudni, úgy meg-megcsiklandozza az embert, mintha ágyban feküdne és egy csinos kis hölgy vakargatná a talpát.

Mekkora az a Palesztina? Elfér-e benne, teszem azt, az a sok udvari tanácsos és magyar nemes? Elférnek-e benne a nagykörúti kávéházakban üldögélő kövér aszszonyok? Elférnek-e benne a magyar írók, újságírók, színészek, festők, szobrászok és zenészek? Elférnek-e benne — és ezt aggódva kérdezem — a világ minden táján elszórt zsidó katonák? Elférnek-e az osztrák és a magyar bárók, a főszerkesztők, a bankdirektórok, az orvosok, a mérnökök, a kereskedők?

Mert csak egy dolog bizonyos: a zsidó parasztok elférnek benne.

És hogy leszünk, illetve lesznek ott a palesztinai zsidó köztársaságban? Ami a sajtót illeti (főltéve, hogy mindenki odavándorol), szerény számításom szerint száz emberre esik: 77 napilap, 243 hetilap, 5700 könyv, 65 orvos, 108 rabbi, 91 kereskedő, 95 színész, 53 festő, 75 szobrász, 158 bankdirektor, 346 ügynök, 2 kéményseprő és 1 villanyos kalauz. Hogy tudja száz ember mindezeket eltartani?

Mikor épp ehhez a válságos ponthoz jutottam, a villám fényességével hasított át agyamon a megoldás. Hopp, hiszen ha minden zsidó Palesztinába megy, akkor megszűnik Európában az antiszemitizmus. Minthogy pedig az antiszemitizmus jelenleg egyike a legvirágzóbb európai iparágaknak, a zsidók kivonulásával az antiszemiták mind tönkremennek, ilyen bolondot pedig ezek az okos emberek talán mégsem tesznek. Persze hogy nem! Ők követik a zsidókat, ők velük mennek, nem szakadnak el tőlük, tovább is egy test, egy lélek inaradnak. Mert első: a megélhetés. Antiszemitának lenni Palesztinában, — ez aztán pecsenye. Világos tehát, hogy a zsidókat Palesztinában azok az antiszemiták fogják eltartani, akik azért mennek ki oda, hogy belőlük éljenek. Mert a zsidónak is van magához való esze.

A zsidók tehát valahogy mégis elférnének Palesztinában, de az Isten, illetve a Jehova szerelméért: hogy helyezik el azt a rengeteg antiszemitát? A poroszokat, a szászokat, az osztrák-németeket, a romániai bojárokat, a lengyel nemeseket, a magyar földbirtokosokat? Ez a probléma, tisztelt európai közvélemény.

Akkora területet kérünk tehát az ántántól, amelyen a 14 millió zsidó és a hozzájuk holtig ragaszkodó 80 millió antiszemita zavartalan boldogságban, more europaeo, meg tud élni. Most beszélj, Wilson mester!

Molnár Jenő

Szerelmi bizonyíték

— Mama, mama, oh mily boldog vagyok. Ő szeret!
— Megvallotta?
— Még nem. De azért most már biztosan tudom.
— Mégis... miből gyanítod?

— Oh, képzel, megígérte, hogy a nagybácsija hagyatékából reámaradt ócska holmik közül kikeres egy mellényt és azt nekem adja — cipőbetétnek.

Kedves Borsszem Jankó!

A multkor dolgom volt egy vidéki városban. Este kilenckor érkezett meg a vonatom s végig a városon több mint egy kilométeres útvonalon egyetlen élő lélekkel se találkoztam. Másnap egy szép hadiözvegy előtt szóvá tettem a dolgot, mondván, milyen kihalt ez a város.

— Hja, — mondta ő — este kilenckor van a takarodó és mi a katonákkal együtt fekszünk le.

Wilson tizenötödik pontja

— Kikötjük továbbá, hogy életfogytiglan magas kegydíjat élvezzenek leglívebb szövetségeseink, akiknek legjobb eredményeinket köszönhetjük, akik nélkül sohasem értük volna el azt, amit elértünk: a porosz sülmejszterek és az osztrák cenzorok.

Rewentlovnak igaza volt

— Na, Rewentlov úr, hiszen ön mindig azt mondta, hogy kitarunk a végső győzelemig.

— Kérem, én nem mondtam, hogy kinek a győzelméig.

Hungária. — Ha kettőnk közül valamelyik meghal, én nem megyek többé férjhez.

Egy irodalmi előadásból

Minden kornak megvan a maga lírája. Bizonyos költemények csak abban a korban keletkezettek, amelyben keletkeztek s más korban el sem képzelhetők. Például elképzelhetetlen, hogy a költő ma írná ezen költeményét:

„Látta-e már Budapestet éjjel?”

Megvan! Megvan!

Heuréka! Vivát! Megvan Kolombusz második tojása! Évekig törtem, vertem, zúztam szegény fejem azon, hogy:

— Vígán miért dudál a portugál?

Pedig olyan egyszerű:

— Mert nem spanyol.

Amit János bácsi megszokott

Kelen rajza

— Eladó ez a tehén, bátya?
— Nem eladó a'!

— Akkor mért hozta a vásárra?
— Hát csak nem akartam üres kézzel gyünni.

A fronton

Öreg Békés András: Ugyan káplár uram, mutassa mán azokat az internyulakat abban az ujságban. Fene-mód szeretném tudni, hogy mit kívánok?

Leányiskolában

Tanár. — Eszerint megkülönböztetünk tehát az életben reálistákat és...

Lányok (kórusban közbevágnak)... gimnazistákat.

Háborus apróhirdetés

„Arnold. Értesítek, hogy Margitunk már hétfő óta irodába megy és a k. mama is jól érzi magát. Józsa tegnap nálunk volt és hozott 6 darab tojást. Csókol mindenki. Papa.“ (Az Ujság-ból.)

(Annak az örvendetes családi eseménynek közlése, hogy Józsa 6 tojást hozott a Papának — 9 szó a 40 fillér — 3 k 60 f-jébe került. Mibe kerülhetett a 6 tojás?)

A bécsi trubadur hajdan és most

Helyes megoldás

A Belvárosi Színházban mindenki Törte a fejét:

Ki játssza az „Ugyanaz balra“ Gyerekszerepét?

E célra — miért tagadnók? —

Nem volt jó akárki;

Egészen apró embert

Kellett találni.

Olyan kis embert, mint

Egy egér:

Tehát Berlinbe küldtek

Egy nagynémetér'.

Önálló töprengés

— Vajjon mi lesz most a neve a „Ferdinánd bolgár cár-út“-nak?

Békegondok

Pólya rajza

- No idősanyám, kitör a béke.
— Aunye az ántiját, peig épp most akartam tanúni ongorázni.

Törpiült nagyságok emlékezeti

Mastan emlékezem az elmúlt üdökrül,
Az elmúlt üdökben dagadó tüdökrül,
Pokolbéli katlant lujtatva lütökrül,
Kik bikái multtal maradának ökrül.

Tág magyar mezőkön láttuk őket sokat,
Az földet kapálva földhányák szaryokat,
Gyakor bögésekre emelvén szavokat,
Potskolák „hazátlan bitang jakabokat”.

Ama terebesi Andrásfi Gynluska
Kelletgeté magát, mint litzomás fruska,
De bárhogy tzelezott, ügyekvése frustra,
Mindég korán sült el kezében a puska.

Hát Albertus Longus, az szakállas tsuda,
Ki ahova indult, sohsem oda juta,

Rikoltozhat immán, hogy „nem oda Buda”,
Lehelkürtje mán tsak szuszafogyott duda.

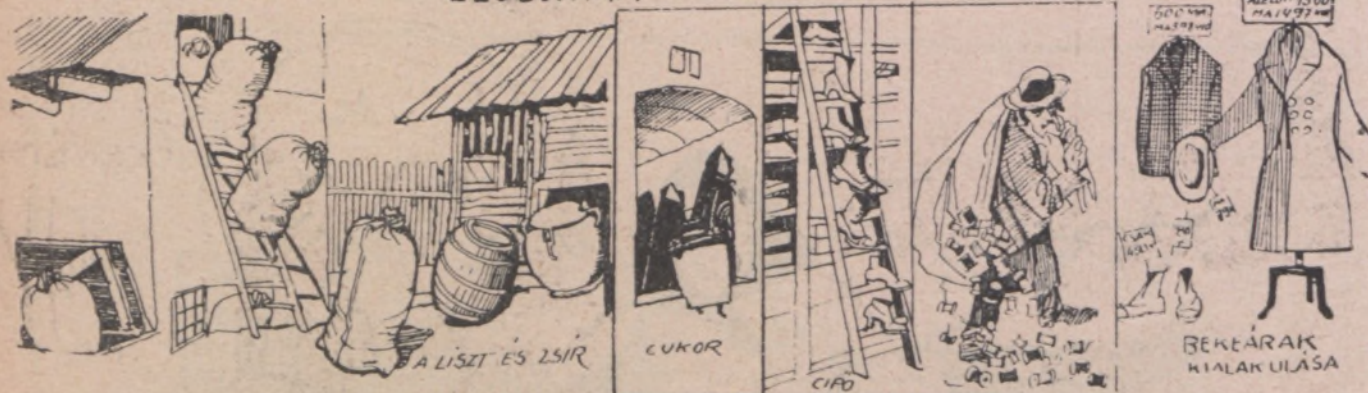
Meg ama Möritzka, az ügön fiatal,
Kinek torkára torrt a kora diadal,
Nem állván kezéhez magyaros diadal,
Őt is eme sorban említheti a dal.

Hajh, kis óriások mast nagyotska törpék,
Ég ellen szögezett szaryokat letörriék,
S orcájok, mely szemek sugarában lördék,
Rántzosan lonnyadoz, mint iélottyadt körték.

Mikor tenni kelle, mit se tudtak tenni,
Mast hát, hogy eljött a „lenni vagy nem lenni”,
Sorsunk fordulóján szavok pusztia semmi;
Jobb is, öreg tsontok, panzióba menni . . .

Thomas Litteratus de Jazow

ELŐBÚJNAK A FELHALMOZOTT KÉSZLETEK

Ütött az utolsó óra!

Németország demokrata állam lett és Magyarország sem késhetik tovább, hogy előrehaladjon a demokrácia útján. Minden perc végzetes lehet, minden pillanat döntő. Ha Németországban megtörténhetett, mi sem maradhatunk el, igenis, össze kell fognunk, el kell érnünk, ki kell vívnunk, ha mást nem, legalább azt a demokratikus eredményt, hogy az államtitkárokat nálunk is hivatalból az excellenciás cím illesse meg. Éljen a demokrácia!

Bajnokyék a Békéről

Al- és felbajnoki Bajnoky Mór: Umgotteswillen, Mórisz, nem tudsz valami leglegújabbat? Már legalább tíz perce, hogy nem hallottam semmit a békéről és olyan rosszul vagyok, miután a Ferenczi professzor konstataulta nálam a békeneurózist. Ez a legdivatosabb betegség, mely abból áll, hogy a beteg mindig mindent tudni akar.

Al- és felbajnoki Bajnoky Mór: Rózám, én szólok a háziorvosnak és el fogom magamat tőled különíttetni.

Bajnokyné: Mórisz, én tudni akarom, hogy mit szól a Poincaré és mit mond a Lloyd George? És a németek kiürülnek-e vagy nem ürülnek-e ki. Elzász megadja magát Lotharingiának és mi lesz Wilson tizennégy pontjával?

Bajnoky: Beruhig dich, Rózám, Wilson tizennégy pontját be fogjuk kapni és a mi politikai grófi uraságaink kráknogni fognak, amyi lesz bennök a szálla.

Bajnokyné: Mórisz, hör auf, te nem vagy egy hazafi.

Bajnoky: Elég nekem az, Rózám, hogy én vagyok egy verkracholt hadseregszállító, mint amilyen verkracholt békeszállító a Károlyi Mihály. Addig kiabálta, hogy demokratikus béke, míg a végén elhitték neki és most

benne ül nyakig a zószban és már a grófi címet is oda akarja adni.

Bajnokyné: Mórisz, nem velietnéd meg szegénytől? Neki már nem kell és nekünk jól jönne.

Bajnoky: Rózám, nekünk sem kell már. Ha kimegyünk Palesztinába, sind wir doch unter uns.

Bajnokyné: Gewäsch! A Tisza István gróf sohasem fog beleegyezni a külön államalakulatokba.

Bajnoky: A délszlávba nem, a cseh-tótba sem, de a zsidóba igen, avval a föltétellel, Rózám, ha a Farkas Pál is kivándorol Palesztinába.

Bajnokyné: És mondd, Mórisz... ha kitör a béke...

Bajnoky: Akkor kitöri a neurózis először a flindenburgot, mert elmehet haza szarvasra bögni, aztán téged, Rózám, mert nem lesznek sebesültjeid, akiket ápolhatsz a mozigép előtt, aztán engem, mert zsír, háj, szalonna nagyban egyszerre nem kell már a kutyának sem és aztán szegény Schreiert, mert senki sem fogja neki elhinni, hogy ő hősi halált a háborúban.

Dr. Schreier István: ...!!

Mit szeretne látni?

Optimista. — Istenem, béke lesz! Végre, valahára béke!

Pesszimista. — Én nem hiszek benne. Ami eddig történt, az mind smafú. Annak hiszek, amit látok.

Optimista. — Ember, hát mit szeretne látni?

Pesszimista. — Azt szeretném látni, mikor Foch tábornok megcsókolja Ludendorffot...

Büntetés

Biró. — Volt már büntetve?

Vádolt. — Igen, kétszer. A rekvirálás körüli szabálytalanságokért nagyobb városba való áthelyezéssel és előléptetéssel, és aztán egy csekélységért a polgári érdemkereszttel.

A találékony öngyilkos

Egy párisi ember megunta az életét és öngyilkos akart lenni. Megállott tehát a legforgalmasabb uccán és hangosan elkiáltotta magát:

— Vive la guerre! (Éljen a háború!)

Öt perc múlva agyonverve szállították be a rossz novellákból jól ismert morgue-ba.

Felt Levelem

1918. Szeptemb. 16-dikán Kedvess Egygy Páronum ezen pár soromal tudattom Veledd hogy semi külömös irnyavaló nincs merhát mostanég a kavernábú figyelmezzők hogy mijezen igen sutyonganak onétt feljűró a talján gojóbisok dehát má kutyába se vesszük őket dejám azér mégiss cudarkessörvetős a szegény svarombéli szenvedő anyátó lött ember sorsa, merhogy az öreg Kajibásnak is több böcsületi vagyonn othol mind éneköm meg a tisztölt kolé-gáimnak itenég. Irhatnék neked Kedvess Egygy Páronim sok mindönféllét amit Ti othol nem tuttok de Hadititok sérelme fojtán nem tehetömm tehát csak úgy magónkba szigyuk itenég azt kutyafülű-ántiját ennek a büdöss világnak pedig már esse vóna szabad dehát eszt nemm löhett megtitani. Dejám anyit megmondhatok Nékedd hogy csak mi ecce méginenn haza kerűjünk hát láttok ojat a mit még soha a fenyé aba a sok randa árdrágító gazemberbe a ki csak a maga mocskos pézive törődik amikő szöröncsétlen honfijútársra a svaromléniábú szá-molgatya a menybéli valamenyi szentököt, hogy a gáz oncsa ki a rondda bélit valahám ijen pokóra való szeméj garázdálkodik nyugottan a hinterlandba és csak azonn töri a dagadt kobakját mi móddon nyúzhassa le a szöröncsétlen szegén ember bürit miallat a böcsülettös embernek a svaromléniába muszály gornyadni és hervadni mind a fűszá a mezzön vagy még anná is rosza b merhogy anak nem muszály tunnillik a fűszának ölég számár is érte. Mán egész bisztos hogy ök csináják a háborút is azok a lölketlen gazemberök hogy továbbat is garázdálkodhassanak és nyúzhassák a szegén ember bürit hogy nem ég le a bőr a poffájukró ojan röttentő pizeköt követőni a sok vacakér. Egyebökbenn még csak aszt tudattomm Veledd Szeretetet Egygy Páronim hogy eszedbe ne juson amijen buta fejeznép vagy négyezer pöngöér odaanni a gyesznót merhogy még ötöt is ád érte a büdös zsidó hogy a frász szakadjon az árdrágító poffájába a kukoricátt penig inkábat vesedd a malacok elé hogysem ojan ócsón vesztögessed ámbár a tojást adhatod 2-t forintjáva de így lögyön merha nemm így lösz hát eszedbe ved hogy kiontom azt a cudar béledöt mejjel mindközönségesen vagyok szeretőt hitvesed Halász Bokor Józsep. Ha penig egygy ojan kötnivaló büdöss árdrágítóva tanákozó csak köpgy ki a gyalázatossa előt.

Szüret előtt

— Jászay-Horváth Elemérnek —

Derüs nappalokon, deres éjszakákon
Szőlőpásztorkodunk keservesen, fájón,
Mert amit őrizünk, veszik az magától,
Embertől, állattól, egek hatalmától.
Fürtpusztító penész lopja a hordónkat.
Esz zug: a bornak lélekarang kongat.
Savanyu löre lesz, ami el nem ázik,
Levétől a lelked meg a lábaid fájik,
Kedviért korhely sem örömet kocsmázik...

... Hej, gyérül már a fürt a fejen, a tőkén,
Ide is, oda is több szin, több 'ró-kén',
A nótás könyvünkből ki-kiszakad egy lap,
Ami a felejtés őszi szele felkap.
Sodorja, sodorja, messzire sodorja,
Sohse látjuk többé. Ez ennek a sorja:
Mézes menyecskéből léssen bős bosszorka...

Sok szomorítója vagyon mi kedvünknek,
Nem is lesz életünk soha már derültebb,
Mert lásd pusztulását a kedvtermő fürtnek:

Rigó raja repül rája,
Dühös darázs dongva vágja;
Kóbor kutya kerülgeti,
Csirke csőre csipegeti,
Féreg furja, idő issza:
Aki adta, veszi vissza.

Mi marad? Mi marad?
Csak a szomjas garat,

A jókedvnek koporsója:
Ebadta üres hordója!
Ami mégis megmaradna, sajna
Azt elviszi a szomjas Ukrajna,

Vagy a német megveszi,
Vagy a fene négeszi...

Hej borul, hej borul, az idő komorul,
Koldus tőkék mellett állunk majd szomorun
És ha beszorúlunk a meleg kunyhóba,
Hangzik-e majd nóta nálunk hébe-hóba,
Vagy hát hallgatunk mint kutyaszőr a hóba?

Pécel

Farkas Antal

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Kéziratokat és rajzokat nem küld vissza a szerkesztőség.

B. J. (Aszód.) Seholsem találjuk a csattanót ebben a gyöngén megírt versben. — O. K. F. Nagyon komolynak tetszett lenni. — Tatai. Az első erőszakolt, a másik ügyes, de könnyű. — R. C. G. Az állatmesét megpróbáljuk átdolgozni. Van benne néhány sikerült célzás. — B-r K. Farkas Antal legújabb könyve („Szilaj Péterék”) a nagyon tehetséges író elmés szatiráját, éles megfigyelőképességét és leíró művészetét csillogtatja. A ma forrongó társadalmának mélységeit tárja fel és a nyers igazságok mellett egész bokréta szépséggel ajándékozza meg az olvasót. Az értékes munka a Világosság-könyvtárban jelent meg. — V. J. (Budapest.) Erőtlen, kezdetleges technikázás. — Dr. R. J. Köszönjük, fölhasználtuk. — Sz. M. A pesti argot lélektelen alkalmazása még nem humor. — Dr. Sz. J. (Lugos.) Jelentéktelen sajtóhiba Macedónia helyett. — T. L. (Székelyudvarhely.) A Heine-fordítás nem elég tökéletes, de az eredeti ügyes és formás. Nemi javítással közöljük. — T. J. (Budapest.) A versek szépek, hangulatosak, tehetséges emberre vallók, de majdnem mindegyikben van még egy kis kezdetlegesség. Az egyiket, kissé megfejelve, megjelentetjük. A többi vers szerkesztőségünkben rendelkezésre áll. — T. E. (Medici Afrodite stb.) Gyöngécskék. — M. Janika. Nem találd el kis fiam, de oda se neki. A Jankó rébuszaiba már nagyobb legényeknek is beletörött a bicskájuk. Folytasd szorgalmasan a rébuszfejtegetést, idővel sokra viheted. — M. J. Nem mulatságos. — Dr. B. Gy. (Prága.) Csipegettünk belőle. Üdv! — Árpád. Még ráér. — G. B. A Jankó csak az izlés határain belül akar mulatságos lenni. — Győri olvasók. Semmi lehetetlenséget nem találunk benne. — Több levélről a jövő számban.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR JENŐ

Művészeti szerkesztő: BÉR DEZSŐ

Kiadóhivatali igazgató: VADÁSZ HENRIK

Képrejtvény

A megfejtés jutalma a *Borsszem Jankó* 1918-ra szóló *Béke-naptára*. A *Borsszem Jankó* 2652. (40.) számában közölt képrejtvény megfejtése:

Francia likőr

A megfejtők számát és a nyertes nevét a *jövő számban* közöljük. A szeptember 29-iki számban megjelent talány helyes megfejtését („*Bor-hausse*”) 77-en küldték be; nyertes *Fellner Kálmán* honvédtuszárhadnagy (21. honvéd lovasdandár, 433. sz. tábori posta) lett.

CSODABOGÁR

Már a levegőt is szellőztetik

A Fővárosi Orfeum hirdetésében olvassuk:

„Kitűnően szellőztetett friss levegő!”

Nem is tudtunk a technika e csodálatos fejlődéséről. Eddig ugyanis csak zárt helyiségeket voltunk képesek szellőztetni.

Velour és filz Kalapokat régi puha férfi- vagy női kalapokból a legújabb divatú női formára a legjobb kivitelben alakítok át, **világos színűeket** festek lila, barna, sötétkék, bordó, sötétszürke és fekete színekre. **Velour** kalapokból minden elképzelhető színűeket a legjobb minőségtől a legolcsóbb kivitelig tartok állandóan raktáron. Divatárúsnőknek árengedményt adok.

LÖWY R. Kalapgyára
BUDAPEST, VII., Károly király-út 9. sz.
(az udvarban).

AMPUTÁLTAK!

KELETI J.

= orthopédiai műintézet, =
BUDAPEST,

IV., Koronaherceg-utca 17,
a technika legmodernebb elvei
és szavatosság mellett készít:
múlábakat, műkezeket,
járó- és támgépeket,
testgyejesítő
műfüzőket, valamint a
betegápoláshoz szüksé-
ges összes cikkeket.

Betegtolókocsik rokkantak és lábbadozók részére nagy választékban

NE FOGADJON EL MÁST MINT

TUNGSRAM

HAZAI GYÁRTMÁNY. ÓVAKODJUNK ÚTÁNZATOKTÓL!

Gyártja: az Egyesült izzólámpa és villamossági rt. Ujpesti

MODIANO CLUBSPECIALITÉ
 CIGARETTAIPADIN
 ES MÜVELY
 FLÜMULNATLAN

ISZÁK... VÉI... JEGYRI

„FOTÓ”
 FÉNYKÉPÉSZETI
 SZAKÜZLET BUDAPEST
 RÁKÓCZI-UT 80.
 NAGYBAN - KICSINYBEN.

FIGYELEM!

Nonvéd borotvakrém . 6.— K
 BAYRUM hajvíz 4.50 „
 Brillantln legfinomabb 5.— „
 RIDA hajszesz hajhullás
 ellen 10.— „
 Kamilla hajszesz . . . 6.50 „
 DRAGERIN kézfínomító
 2.— és 5.— „
 Arc krémek . . . 5 K-tól 20 K-ig
 Szájvíz 3 „ 15 „
 NERO hajfestő 10.— K
 Carbonin pipereszap-
 pantózó 7.— „
 Legfinomabb illatszerek,
 kimérve is . . 5 K-tól 80 K-ig
 Ruhafesték, há. tartási cikkek stb.
 utánvétellel szállít

HONVÉD-DROGÉRIA
 Budapest, I., Attila-körút 2.

Molnár Jenő könyvei:

Egy kis bolt története
 (Regény)
 Amit csak ketten tudnak
 (Elbeszélések)
 Ima (Versek)
 Muccsa a fronton (Humo-
 ros történetek)

Megrendelhetők a BORSSZEM
 JANKÓ kiadóhivatalában (V.,
 József-tér 13). — A könyveket
 utánvétellel küldjük.

AMOR

BAJUSZ-PEDRÓIEGJOBB AVIL'AGON-GYÁRTJA:
CZAIH ZS. KORNÉL
 GYÓCYSZERÉSZ-SZABADKA.
 KAPHATÓ MINDENÜTT

Kapható az országban mindenütt!
 Budapesti raktárak: Török J., Bettelheim M. és Tsa, Demény
 és Tsa, stb.; valamint az ország összes norinbergi nagykeres-
 kedésében. — Gyártja: **Czaih Zs. Cornél**, gyógyszerész,
 Szabadka. — Kereskedő uraknak díszes plakát ingyen!

Csak az
 Aranyvirágkrémtől
 lesz szép az arcza!
 Ara puder és szappanna
 együtt 17. koronára

Egyedűh kapható
 Gerő Sándor
 gyógytárcaiban * Nagykoros
 1.

DIANA PÜDER

MEGJELENT az 1918.
évre szóló

KÉPES

HANGSZER

ÁR-JEGYZÉK

WAGNER

„HANGSZER-KIRÁLY”

országszerte elismert elsőrendű
magyar hangszer és beszélőgép áruháza

Budapest, József-körút 15. Telefon József 35-92.

Fiók: IX., Ráday-utca 18.

Zenekedvelők ingyen kapják.

KÜLFÖLDI PARFÜMÖK

Ajánlok **legfinomabb** parfümöket, dekáknént Cour de Jeanette, Chevalier d'Orsay, Quelques fleurs, Ambra Antique, Batschari, Lorigan **12 K.** — Rózsa bonafide, Hygiea Chypre, Thule, Vademeccum, Sere-nissima, Kairói mákvirág, Ibolya, Ideál, Khasana, Isola bella, Lorna, Buvardia, Órgona, Gyöngyvirág, Akácia, Orchidea parfümöt **7 K.**-ért dekáknént, utánvétellel.

Gyártelep **Hyvarion & Comp.** Egyedüli szétküldési hely:
GROSS ANTAL KIVITELI HÁZA
Budapest, VIII., József-körút 23. szám.

Hajnövesztő, a milyen még ?? nem létezett !!

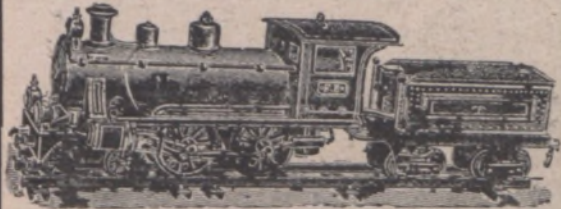

Rövid idő alatt dús haját növeszt, megakadályozza a hajhullást és a korai őszülést. Visszaadja az ősz hajnak eredeti színét és egy hónap alatt fényes eredményt.

Ára 15 és 20 K

Arcápolás, aromagőzölés és villanymaszázs egész nap.
Botár J. Regina kozmetikai intézete, Budapest,
Erzsébet-körút 34. I. emelet.

JÁTÉKVASUT GŐZGÉP — MOZI — VILLANYMOTOR

CHMURA
IV., Ferenciek tere 2. Árlap ingyen.

Viszketegséget, sömört, rüht
a leggyorsabban elmulasztja a dr. FLESCHE.
féle eredeti törvényesen védett

Skaboform-kenőcs

Nem piszkít, teljesen szagtalan. Próbátégely K 4.—, nagy tégely K 6.—, családi adag K 15.—. Budapesten kapható: Török József gyógyszeráránban, Király-utca 12. Vidékre megrendelési cím: Dr. Flesch E. Korona gyógyszerárán Győr.

„Skaboform” védjegyre ügyeljünk.

Férfiaknak és nőknek

a lehető legrövidebb idő alatt gyógyítják, még a legelhanyagoltabb bajait is az

UVIN-LABDACSONK

(Santal-Kawa-Copaiva készítmény). 1 doboz 100 drb tartalommal 7 kor. Teljes gyógyuláshoz 2 doboz elegendő. Készítője: Turner-Gesellschaft, Berlin. Megrendelhető a főraktárnál: **Török gyógyszerárán, Budapest, VI., Király-utca 12.**

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)

a főváros első és leg-
régibb csiplikészítő-
veg- és kecmefestő-
gyári-intézete

Gyár és főüzlet: Budapest,

VIII., Baross-utca 85. sz.

Fiókok: II., Fő-utca 27,
IV., Kecskeméti-utca 14, IV.,
Eskü-út 6, V., Harmincad-utca
4, VI., Andrásy-út 16, VI.,
Teréz-körút 39, VIII., József-
körút 2. szám.

Telefon József 2—37.
Alapítva 1867.

A BORSSZEM JANKÓ

Háborús számai

megrendelhetők a
kiadóhivatalban

Az 1914. évf. **16 K**
" 1915. " **16 K**
" 1916. " **18 K**
" 1917. " **24 K**

Pszt!

Kedélyes urak figyelmébe!

Sürgős kiárúsítás, míg a kész-
let tart, neveléses olcsón.

Párisi fotóceport felvételek
kabinet nagyságban.

6 minta 10 K helyett csak
3.45 kor., 12 minta 20 K
helyett csak 6.60 kor.

Pénzküldemények posta-
utalvánnyal vagy posta-
bélyegeken ajánlott levél-
ben küldendők.

Alois Krai

Brünn 1/32. Fach (Mähren)

KÜLDJETEK
BORSSZEM
JANKÓT
A FRONTRA!

GILETTE

rendszerű önbortváló
hajlított éllel, elsőrendű gyártmány.

Kapható:

Dreher J. és Fia

cégnél

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 14-16.

Árjegyzék ingyen.

Dr. FÜREDI

v. tiszti és pénztári főorvos, rendel férfi-
és nőbetegség ellen.

Budapest, Rákóczi-út 32, I. emelet.

Brilliánsokat gyöngyöket, ezüstöt, használt ékszereket mindenkinél

drágábban vesz **SZÉKELY EMIL** ékszerüzlete, Buda-
pest, Király-utca 51. Teréz-templommal szemben.
Címre tessék figyelni. Telefon: József 105-35.

Dr. KAJDACSY

féle orvosi rendelőben gyógyítanak: bő-
bajokat, idegbetegséget, női bajokat. Beol-
tások: „Ehrlich 606” módosított légyabb-szerűvel. —
Vérvizsgálat Wassermann tanár módszerével. — Nők-
nek külön bejáratt.

Levélbeli kérdésekre válaszol.
Szakszerű könyvet megküldi bérmentve 2 K.
(bélyeg is lehet) előzetes beklüldése ellenében.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

ÚJRENDSZERŰ MŰLÁBAK

MŰKEZEK, SÉRV-ÉS HASKÖTŐK,
FŰZŐK, ORVOSI MŰSZEREK, BETEG-
PÓLÁSI ÉS HYGIENIKUS GUMMI CIKKEK ...

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET!

WESZELY ISTVÁN ÉS TÁRSA UTÓDA

NAGY KÁROLY

ORTNÓPÁDJAI MŰINTÉZET ÉS

BETEGPÓLÁSI CIKKEK GYÁRA

BUDAPEST, KIGYÓTÉR 1.

DR. MITZGER

VÉRGYÓGYÍTÓ ÉS IDEGERŐSÍTŐ
HIRNEVES ORVOSI INTÉZET

Budapest, VIII., József-körút 3.

Modern berendezése és megbízhatósága folytán egyike a
kontinens legjobb nevű intézeteinek, amelyek fölött a mai
orvosi tu- **ferfiak és nők** **összes beteg-**
dománya **ségeinek** gyógyi-
tása terén rendelkezik. Tapasztalt gyors és biztos ered-
mények folytán a tiszteletdíj teljes gyógyulás után is fizethető.
Az intézet egész nap nyitva.

Járvány idején

Zórád rajza

Zórád rajza 1918

- Mondja Nusika, nem volt spanyolja?
— Az nem. De volt egy bolgárom.